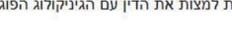

לייף בסטייל / Sheee

הגיניקולוג בהמה? כך תענישי אותו בעשרות אלפי שקלים

בעקבות גל התלונות והסיפורים על הגיניקולוגים שמנצלים את עמדת הכוח שלהם ואת תחום התמחותם כדי לספק את תאוותם, אספנו את כל הפתרונות החוקיים לכל מעידה התנהגותית אצל הרופא. הגיניקולוג הטריד? כך תלמדי אותו לקח

בשבועות האחרונים אנו עדים לגל של תלונות מצד נשים כנגד גיניקולוגים בטענה כי אלה פגעו בהן מינית. רבות אחרות, משתפות ברשתות החברתיות ביחס המבזה שקיבלו במהלך הבדיקה. השאלה היא מתי בדיקה הופכת הטרה ואילו כלים נתן המחוקק לאותן נשים על מנת למצות את הדין עם הגיניקולוג הפוגע והאם הן זכאיות לקבל פיצוי כספי בעקבות התנהגותו?

את הפייסבוק ואת האינסטגרם שלנו כבר ראית?

על מנת לנתח זאת, יש להבין תחילה כיצד לשון החוק והפסיקה מתייחסים לפגיעה מינית במהלך הבדיקה אצל הגיניקולוג. לצורך כך, יש לאפיין את דפוסי ההתנהגות הבזויים של אותם גיניקולוגים. המציאות מלמדת כי קיימים שני דפוסי שכוחים:

גם אם זה עוקר, זו הטרה מינית (צילום: Shutterstock)

מעשים "לצורך גריו", סיפוק או ביזוי מיניים". לאחרונה הוצפו בתקשורת סיפורים על גיניקולוג שפשט את הדגדגן של המטופלת בדיקה. "הוא בדק אותי על הכיסא ואמר לי ללחוץ כדי לראות את רצפת האגן, אם היא חזקה. שתי האצבעות שלו היו בתוך הנרתיק שלי ועם האגודל שלו הוא נגע לי בדגדגן ולחץ לי עליו. התכווצתי ממש. לא הבנתי למה הוא נוגע לי שם. הרי בכל שנת"י כשהייתי אצל גיניקולוגים, גברים ונשים כאחד, מעולם לא נגעו לי בדגדגן", מספרת אורנה. גם דיקלה שיתפה בחווייה המלצויה בעבריה "הוא הכניס משהו לנרתיק ושאל 'את נהנית מזה?'. בזמן שהוא בתוכי הוא דיבר איתי על יחסי מין ושאל, 'את מקיימת יחסי מין? את נהנית בסקס?', תוך שהוא נוגע בי במקומות אינטימיים שלא קשורים לבדיקה. הייתי נבוכה בטירוף. ידעתי שזה מזרז ושהוא לא אמור לקרות".

דוגמאות אלו, כמו רבות אחרות, מהוות כמובן עבירה ברורה וחמורה על החוק. אין מדובר בהטרדה או בחוסר נימוס. מדובר בעבירת מין מסוג פשע.

הצעות בעלות אופי מיני, המופנות למטופלת: לאחרונה פורסם באחת מהרשתות החברתיות כי גיניקולוג שלח הודעות למטופלת בהן שיתף אותה בכמיהה שלו לשכב עימה "האפס הזה כתב לי שמאז שבדקתי אצלו, הוא לא יכול להפסיק לחשוב עלינו ביחד במיטה. קראתי את ההודעה והקאתי. ממש הקאתי".

התנהגויות אלו עולות לכדי הטרה מינית ברורה אולם אין הכרח שהן תעשנה באופן ישיר. ישנם לא מעט מקרים בהם על אף שהפניה נעשית בדרכים עקיפות יותר, סביר שמדובר בהטרדה מינית. הפסיקה קובעת כי אופיה המיני של ההצעה נגזר לא רק מהמילים הכלולות בה, אלא גם מנסיבות העניין וכך לדוגמה מספרת מטופלת על גיניקולוג שאמר לה "אני מזמין לשינינו צימר בצפון, אהנונו לא נצא מהלקוח".

עשרות רישויות רפואיים נשללו בעקבות תלונות על הטרדות (צילום: Shutterstock)

החוק מאפשר למוטרדת לפעול בשלושה מישורים על מנת למצות את הדין:

המישור המשמעותי: יחידת הדין המשמעתי במשרד הבריאות עוסקת בהליכי משמעת נגד כל בעלי המקצועות הרפואיים. לאחר בירור תלונה שהוגשה למשרד הבריאות על-ידי הגורם המקצועי הרלוונטי, מנכ"ל משרד הבריאות מגיש כתב קובלנה לשר הבריאות אשר ממנה ועדת משמעת שתדון בה חריגה המלצויה בעניין אמצעי המשמעת שיקטנו כנגד מי שנמצא כי אכן פגע. בין אמצעי המשמעת האפשריים: התראה, נזיפה, התליית הרישיון או ביטולו. ועדת המשמעת מורכבת משני אנשי מקצוע (כשאחד מהם הוא ניציג ההסתדרות המקצועית הרלוונטית) ועורך דין שהוא ניציג היעוץ"ש.

מבחינה מעשית, ניתן לפנות לניציב הקבילות הציבור למקצועות רפואיים בדרכים הבאות: טלפון *5400 או באמצעות דוא"ל call.habruiut@moh.health.gov.il. על הפנייה לכלול פרטים מזהים של המתלונן והנפגע (אין הכרח שהמתלונן והנפגע יהיו אותו אדם) ודרכי התקשרות עם הפונה. כמו כן, צריך לספק פרטים מהותיים לגבי האירוע: הפגיעה, הנפגע, השתלשלות האירועים, שמות אנשי הצוות המעורבים וכל פרט אחר שיכול לסייע בבירור התלונה. הפונה תקבל בתוך שבועיים מענה ראשוני הכולל אישור על קבלת הפנייה והסבר קצר על מועד משוער למענה.

יצוין כי במהלך השנים הושגו עשרות רופאים בעקבות תלונות על פגיעות מיניות, כשלהלכם הרישיון בוטל לצמיתות. במאי 2018 למשל, מחלקת הסייבר בפרקליטות המדינה הגישה כתב אישור נגד ד"ר מאיר פרטים מהותיים לגבי האירוע: הפגיעה, הנפגע, השתלשלות האירועים, שמות אנשי הצוות המעורבים וכל פרט אחר שיכול לסייע בבירור התלונה. וייחסה לו עבירות של מעשי סדום ששני נערים בני 15 - לאחד מהם הוא שלים בתמורה 500 שקלים. מאז הותלה מינהלי רישיונו של למפיט לוסקק ברפואה.

עבירה פלילית, שנושאת בחובה גם עונש של מאסר בפועל (צילום: Shutterstock)

המישור הפלילי: תקיפה מינית ע"י רופא מהווה כמובן עבירה פלילית, שנושאת בחובה גם עונש מאסר בפועל. לשם כך יש להגיש תלונה במשטרה. נוכח הקושי שכרוך בהגשת תלונה במשטרה, ניתן לפנות למרכז הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית על מנת לקבל סיוע וליווי בעת הגשת התלונה (למעוניינות), הדרכה ותמיכה בשלבים אלה, ללא תשלום. מספר הטלפון של קו החירום לנפגעות הוא 1202. בהמשך הדרך כדאי גם לבדוק, ללא תשלום, סיוע משפטי ליווי בהליך פלילי עבור נפגעות תקיפה מינית, במשרד המשפטים. מספר הטלפון בסיוע המשפטי הוא 073-3927788.

אזרחי: כאשר מדובר בהטרדה מינית, סכום הפיצוי המקסימאלי ללא הוכחת נזק עומד על 120,000 ₪. המשטרה מיועדת לנתבע על הגיניקולוג מבלי להביא בפניו את המטופלת. לנגיבה הנזק: במקרה כזה המטופלת לא תדרש להוכיח את הנזק הפעיל המעשים על חייה.

עם זאת, פעמים רבות הנזק שנגרם לתלונה מינית, במיוחד תקיפה על ידי רופא - איש לא זמין, פגוע, הוא חמור ומצלק את הנפגעת מכל ימי חייה. במקרים כאלה, בהם ניתן להוכיח את פרוצדורה רפואית רוק לאמר שנגמרה לה מייד מטופלת על התלונה, הטיפול הסביר והתוצאות להן יש לצפות. לכן הבלד בין פרוצדורות פלגיוניות ניתוחיות בהן נדרש לקבל את הסכמת המטופלת מראש ובנתב לבין פרוצדורות רפואיות 'רגילות', בהן הרופא צריך לפרט בפני המטופלת מה סיכויי ההצלחה של ההליך, לספק לה אינפורמציה בנוגע לסיכונים והאפשרויות ולקבל הסכמתה מראש ובע"פ. היה ויתברר כי ההליך בוצע ללא קבלת הסכמתה, היא בהחלט יכולה לתבוע את הרופא ולקבל פיצוי. במקרה שגם נגרם נזק, המציאות יכולה להאמיר לסכומים גבוהים. הדוגמא הקלאסית לכך היא ביצוע בדיקת ספא. לצורך, הפיצוי יכול למדת כי ישנם לא מעט רופאים, שמוציאים לנכון לבצע את הבדיקה ללא שידוע את המטופלת על כוונתם לבצע, אלא פשוט מעמידים אותה בפני עובדה מוגמרת. היא חווה כאב או אי נוחות בנרתיק ורק אז, הוא נזכר ליידיע אותה על התהליך אותו עברה זה עתה. ההנחלת הזו פוטלה ופוגעת קשות באוטונומיה של המטופלת על גופה, מה שמקנה לה את הזכות לתבוע מהרופא פיצוי כספי שיכול להגיע גם לעשרות אלפי שקלים. לצד זאת, ככל שהבדיקה גם גרמה לה לנזק פיזי או נפשי, אותו היא יכולה להוכיח, גובה הפיצוי יכול להאמיר לסכומים גבוהים הרבה יותר.

ע"ד דודו פייל, מומחה לרשלנות רפואית (צילום: אתר רשמי, יח"צ)

ואם הוא לא הטריד אלא רק התנהג כמו בהמה?

השנים שלא בשנות הארבעים כזה מהווה תקיפה מינית, אף שמגדובר "רק" באינסטגרם או אולם מה הן זכויותיהן של אותן נשים הלוא בטווח הארוך הן עומדות על זכותן לביטחון מיני. רוק"ו בחיית קו גבול מוסרית מצד הגיניקולוג? האם המחוקק ובתי המשפט מאפשרים להן במצב כזה לקבל פיצוי?

התנהגות 'בהמית' מצד הגיניקולוג, אינה דבר חריג, כך מסתבר. אין הדבר אומר כי הגיניקולוג יצא ללא פגע, אך מבחינת כספית, חריגה מהקוד האתי אינה מהווה סיטואציה שמזכה בפיצוי. כך למשל, קבילות הציבור למקצועות רפואיים שסמכותו לטפל בתלונות שיש בהן חשש להתנהגות שאינה מקבילה או חריגה מסודרת מקצועי סביר לסיפול בבית החולים או בקהילה, במסגרת הרפואה הבריאות הרפואה הפרטית. מסקנות הוועדה, יחד עם המלצות הניציב, תועברנה למנכ"ל משרד הבריאות לאישור, ולאחר מכן תועברנה לגורם שנגדו הוגשה התלונה ולמתלונן.

לא יידע אותך שבכוונתו לבצע בדיקת פאפ? קבלי פיצוי של עשרות אלפי שקלים

לצד זאת, לשון החוק והפסיקה קובעים כי לכל מטופלת יש את הזכות הבסיסית להחליט על ביצוע פרוצדורה רפואית רוק לאמר שנגמרה לה מייד מטופלת על התלונה, הטיפול הסביר והתוצאות להן יש לצפות. לכן הבלד בין פרוצדורות פלגיוניות ניתוחיות בהן נדרש לקבל את הסכמת המטופלת מראש ובנתב לבין פרוצדורות רפואיות 'רגילות', בהן הרופא צריך לפרט בפני המטופלת מה סיכויי ההצלחה של ההליך, לספק לה אינפורמציה בנוגע לסיכונים והאפשרויות ולקבל הסכמתה מראש ובע"פ. היה ויתברר כי ההליך בוצע ללא קבלת הסכמתה, היא בהחלט יכולה לתבוע את הרופא ולקבל פיצוי. במקרה שגם נגרם נזק, המציאות יכולה להאמיר לסכומים גבוהים. הדוגמא הקלאסית לכך היא ביצוע בדיקת ספא. לצורך, המציאות יכולה למדת כי ישנם לא מעט רופאים, שמוציאים לנכון לבצע את הבדיקה ללא שידוע את המטופלת על כוונתם לבצע, אלא פשוט מעמידים אותה בפני עובדה מוגמרת. היא חווה כאב או אי נוחות בנרתיק ורק אז, הוא נזכר ליידיע אותה על התהליך אותו עברה זה עתה. ההנחלת הזו פוטלה ופוגעת קשות באוטונומיה של המטופלת על גופה, מה שמקנה לה את הזכות לתבוע מהרופא פיצוי כספי שיכול להגיע גם לעשרות אלפי שקלים. לצד זאת, ככל שהבדיקה גם גרמה לה לנזק פיזי או נפשי, אותו היא יכולה להוכיח, גובה הפיצוי יכול להאמיר לסכומים גבוהים הרבה יותר.

לסיכום, השינוי שאנו מייחלים לו יגיע משילוב של חינוך ואכיפה כנגד הרופאים לצד העלאת המודעות לרשלנות וזכויותיהן. תקווה היא שהשנים הקרובות יביאו לשינוי אמיתי בגישה וביחס של הרופאים למטופלות ולהבנה שהחולה הוא זה שעומד במרכזו של ההליך הרפואי.

הכותב הוא מומחה בתביעות רשלנות רפואית

תגיות: הטרה מינית, רפואה, נשים, יחסי

